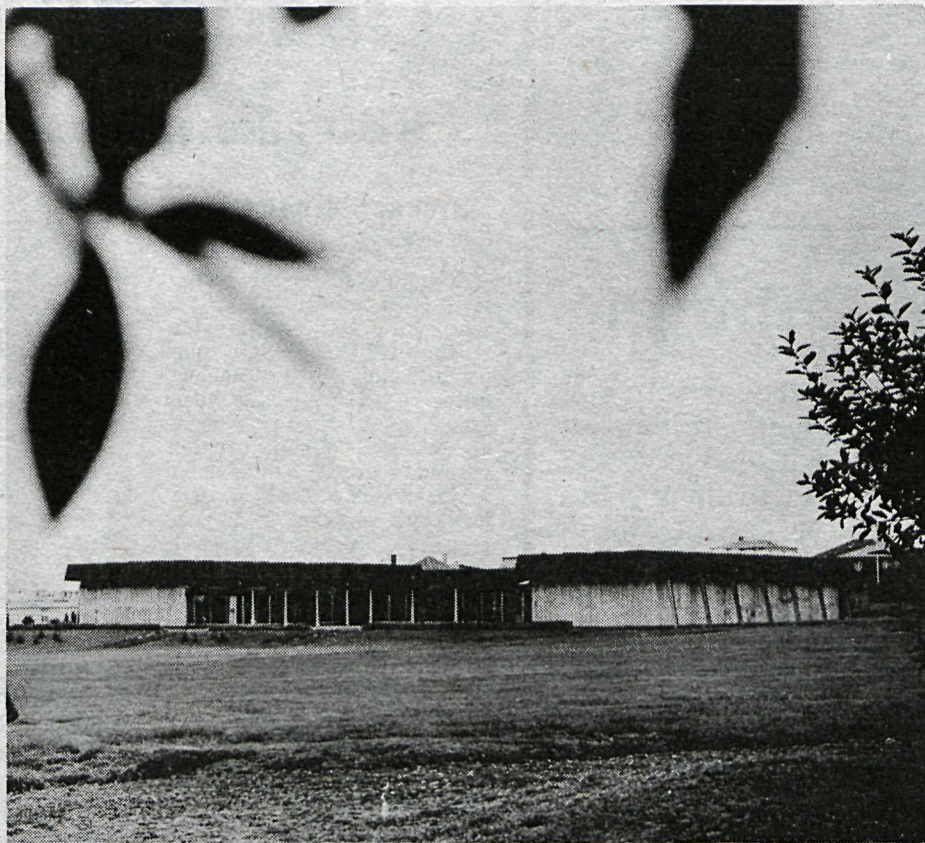

HAUSTSÝNING '77

FÍM með hálf skip...

Kjarvalshús á Klambartúni.

Um síðustu helgi var opnuð að Kjarvalsstöðum haustsýning Félags íslenskra myndlistarmanna, HAUSTSÝNINGIN '77 en þessi sýning veur ávallt þó nokkra athygli og eftirvæntingu.

Að velja og hafna

Það er margt sem veldur því að eftirvænting ríkir, eða öllu heldur gerði það. Ýmsir þekktir og dáðir listamenn senda þangað verk og ný andlit koma fram, því sýningin er líka fyrir utanfélagsmenn, sem eiga þess kost að senda þangað verk sín, en sýningarnefndin velur svo og hafnar, — hafnar þó aðallega skilst manni, því aragrúi listaverka berst oft til slíkra sýninga. Einkum frá ýmsu fólki út í bæ, því að fá verk sín sýnd þarna þykir nokkur upphefð, ef hún þá á annað borð er til í þessari gerð mannlegrar atvinnu.

Verk félagsmanna í FÍM munu þó öllu jöfnu ná með myndir inn á sýninguna, sjálfkrafa.

Því er ekki að leynd, að haustsýningu FÍM hefur hnignað á síðustu árum. Ber þar margt til. Einkum það, að margir af áhugaverðustu málurum þjóðarinnar senda ekki lengur þangað myndir, heldur hafa sitt eigið haust í Norræna húsinu, og aðrir hlíðra sér hjá því að sýna nokkurn skapaðan hlut í félagsins nafni. Þetta er því eins og þegar það vantar beztu mennina í landsliðið í fótbolta, — maður missir svo að segja alla von — og áhugann í samræmi við það.

Ef svo heldur áfram, sem horfir, mun þessi sýning missa öll sín gildi, og þá er betra að hætta.

Of marga vantar á haustsýninguna

Undirritaður veit ekki hvort til er sérstök stefnuskrá fyrir þessa sýningu og fyrir félagsmenn, en það hlýtur þó að vera krafa almennings, að félagið sjálf beiti afli sínu til þess að sem flestir séu með á þessum samsýningum á haustin. Nóg er húsrýmið núna, því aðeins var notaður annar salurinn af tveim að Kjarvalsstöðum.

Sjónarmið almennings verður ef til vill skýrara, ef nefnd er af handahófi nokkur nöfn listamanna, sem ekki eiga þarna verk, en hljóta þó að vera meðal burðarása íslenskar myndlistar.

Svavar Guðnason
Þorvaldur Skúlason

Kristján Davíðsson
Valtýr Pétursson
Karl Kvaran
Bragi Asgeirsson
Jóhannes Jóhannesson
Sverrir Haraldsson
Hjörleifur Sigurðsson
Jóhann Briem
Steinþór Sigurðsson
Sigurjón Ólafsson
Asmundur Sveinsson.

Þessi nöfn eru tekin af handahófi, en sýna það eigi að síður að þarna vanta beinfiskinn sjálfan.

Margir efnilegir ungir menn eru heldur ekki með, en ég sleppi nöfnum að þessu sinni.

Nú má enginn taka þessar aðfinnslur svo bókstaflega að almenningur eigi kröfu á að allir séu alltaf með myndir á haustsýningu FÍM, því misjafnlega getur staðið á, einkum hjá hinum eldri, en hér vantar of marga góða menn, til þess að við svo búið megi standa.

Sýningarnefnd FÍM mun hafa búið við meiri aðsókn listamanna, en raun varð á. Félagið hafði tryggt sér báða salina — alla Kjarvalsstaði fyrir sýninguna, en svo fór, að þeir fylltu aðeins annan salinn, lögðu í hann með hálf skip.

40 manns með 124 listaverk

Ekki hafa verið veittar tölulegar upplýsingar um það

hversu mörg verk bærust sýningarnefndinni, en á sýningunni eru 124 verk eftir rúmlega 40 listamenn. Þetta eru menn á öllum aldri. Þeir yngstu innan við títugt, þeir elztu um sjötugt.

Í aðalatriðum mun venjan vera sú, að utanfélagsmenn senda inn fimm verk til sýningarnefndarinnar. Hún leggur síðan mat á þessi listaverk, tekur þau með eða hafnar þeim.

Ekki geta allir fellt sig við þessi skilyrði. Menn vilja ráða myndafjöldanum sem þeir senda, en að sjálfsgöðu setur félagið reglurnar.

Erlendis er víða hafður annar háttur á, t.d. veit ég, að hjá myndlistarfélaginu í München er sérstakur salur hafður fyrir þau verk, sem hafnað hefur verið á sjálfa sýninguna. Hann gengur undir nafninu „Horror room“ og verður oft sérlega kátinu. Þykir ómissandi.

Þeim sem þessar línur ritar er kunnugt um fáeina málara (utanfélagsmenn) sem sendu verk sín til sýningarnefndar að þessu sinni, en hlutu ekki náð fyrir augum nefndarinnar. Sumir þessir menn hafa þó verið liðtækir í myndlist fram til þessa, svo það er freistandi að álita, að nefndin hafi verið óvenju handköld að þessu sinni, þótt ekki verði hún hér sökuð um „annarleg sjónarmið“ eins og Þorbergur Þorbjarnson myndi líklega hafa orðað það.

Guðmundur Benediktsson heiðursgestur

Þá er aðeins ótalið, að sýningarnefnd hefur viðhaldið þeim síð að hafa sérstakan heiðursgest á sýningunni og er það Guðmundur Benediktsson, myndhöggvari, og er það vel til fundið.

Sér í lagi af því að það er myndhöggvari sem fyrir valinu verður. Margar höggmyndir saman, eftir sama mann, eru skemmtilegri á sýningum en ein og ein mynd.

Í sýningarskrá segir Hjörleifur Sigurðsson, listmálari, formaður FÍM á þessa leið um Guðmund:

„Guðmundur Benediktsson myndhöggvari er sérstakur gestur haustsýningar 1977. Hann hefur verið einn hinna ötulustu og fornfúsustu félagsmanna okkar frá því er hann gekk í FÍM fyrir réttum tuttugu árum. Guðmundur fæddist í Reykjavík árið 1920 en það var ekki fyrr en um þrítugt að hann tók að afla sér ögunar og leiðsagnar í höggmyndalistinni. Hann gerðist þá nemandi Asmundar Sveinssonar í Myndlistarskólanum, sem í dag er orðin næsta gróin stofnun á Skólavörðuholti og fékk hjá honum drjúgt nesti til hins langa og torsóttá vegar, sem starfshlaup myndlistarmanns á Íslandi

spannar. Aður hafði Guðmundur þó traustan grunn til að byggja á. Hann var hinn leikni handverksmaður. Árum saman fékkst hann við smíðar ásamt föður sínum og bróður og hann- aði húsgögn, sem sózt var eftir á reykviskum markaði. Hér verður traubla sagt í smáatriðum frá sýningum Guðmundar á tuttugu og sjö árum eða öðrum listviðburðum á æviferli hans. Samt má geta þess, að hann hefur tekið þátt í fjölmörgum samsýningum Félags íslenskra myndlistarmanna hér á landi, norrænum sýningum bæði heima og um hin Norðurlöndin, sýningum í Rostock í Þýska Alþýðulýðveldinu, Hannover í Þýskalandi á vegum Norræna myndlistarbandalagsins og í Bandaríkjunum Norður-Ameríku. Af tur á móti hefur Guðmundur efn til aðeins einnar einkasýningar á myndum sínum enda er maðurinn hlédrægur og frábittinn því að halda nafni sínu á loft. Hér á haustsýningu sjáum við tíu listaverk Guðmundar Benediktssonar frá tveim síðustu starfsárum. Þau eru öll kveikt úr eir, sem er eftirlætishráefni höfundarins um þessar myndir. En slíkt og tréverkið og járníð frá fyrri árum vitna þau um sterklega stofna og margþætta speglun laufsins í ytra borðinu.”

Það er auðvelt að vera formanninum sammála í öllum atriðum.

Einstök verk

En víkjum nú ögn að myndunum sjálfum.

Agúst F. Petersen sýnir þrjár mannmyndir. Þetta eru dæmigerðar myndir fyrir þennan ágæta og grandvara listamann. Myndirnar eru af ákveðnu fólki, en eru samt málverk áfram og hafa þannig tvíþætt gildi.

Arthúr Ólafsson (1940) sýnir fjórar myndir. Ég minnst þess ekki að hafa séð myndir hans áður. Þær kveður við nýjan tón. Þetta eru vel gerðar myndir og lausar við allan viðvaningsbrag. Gaman væri að sjá fleiri myndir eftir hann.

Asgerður Búadóttir sýnir þrjár ofnar myndir, sem eru hver annarri betri og þær setja mikinn svip á þessa sýningu. Baldur Edwins vekur ávallt dálitla athygli. Hann fer eigin götur. Dúfur hans eru góðir fuglar.

Björg Þorsteinsdóttir sýnir fjórar myndir, acríl og klipp. Þetta eru ekki sannfærandi myndir og persónulegar fyrir hana, því það er ekki nóg að skipta um aðferðir, það verður líka að finna nýja leið.

Samt er það lofsvert að reyna eitthvað nýtt.

Bragi Hannesson er með þrjár vel gerðar litlar olíumyndir.

Einar Hákonarson sýnir skemmtilega mynd af Birni Th.

Guðmundur Benediktsson, myndhöggvari, heiðursgestur haustsýningarinnar.